

Gdański Uniwersytet Medyczny
KATEDRA PERINATOLOGII I KLINIKA POŁOŻNICTWA

✉ 80-402 Gdańsk, ul. Kliniczna 1 a; ☎ 058.349.34.45; 📠 058.349.34.16

Prof. dr hab.n.med. Krzysztof Preis

Kierownik Katedry i Kliniki

Konsultant wojewódzki w dziedzinie położnictwa i ginekologii

☎ 0-601.620.110; ☎ 058.349.34.75

E-mail: kpreis@gumed.edu.pl & kpreis@wp.pl

Gdańsk, 2018-03-08

Sz. P.

Prof. dr hab. med. Andrzej Basiński

Dziekan

Wydziału Nauk o Zdrowiu z OP i IMMiT

Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego

Recenzja rozprawy doktorskiej mgr Katarzyny Trzeciak-Bilskiej
pt. „Efektywność populacyjnego Programu profilaktyki i wczesnego wykrywania raka
szyjki macicy w Polsce w latach 2007-2010”

Przedłożona mi do oceny rozprawa doktorska **mgr Katarzyny Trzeciak-Bilskiej** pt. „Efektywność populacyjnego Programu profilaktyki i wczesnego wykrywania raka szyjki macicy w Polsce w latach 2007-2010” jest 126-stronicowym opracowaniem o typowym dla tych prac układzie.

Już sam tytuł pracy zachęca do zapoznania się z wynikami i wnioskami z pracy, gdyż problem raka szyjki macicy należy do niedocenianych przez organizatorów opieki zdrowotnej, a tym samym do niedostatecznej jego wykrywalności i dalej - niepotrzebnych ludzkich dramatów. Obecne techniki leczenia onkologicznego są na tyle zaawansowane, że wiele kobiet ze zdiagnozowanym na czas problemem i później poprawnie leczonych mogłoby dożyć późnych lat. Niestety odsetek responsywności populacji na zaproszenie na badania jest niski, mimo prowadzonych działań edukacyjnych.

We Wstępie Doktorantka opisuje szeroko zagadnienia związane z problemem nowotworów narządów płciowych kobiety. Następnie przeszła do założonego tematu pracy – raka szyjki macicy opisując jego charakter i czynniki sprzyjające jego rozwojowi. Później następuje bardzo szeroki i detaliczny opis epidemiologii raka szyjki macicy, aby ostatecznie opisać zagadnienie działań profilaktycznych w zakresie jego wykrywania.

Przechodząc do problemu populacyjnych zdrowotnych programów profilaktycznych Doktorantka opisuje krytycznie cechy wielu nieskutecznych programów zdrowotnych – cytowane liczby pokazują jak wiele jest do zrobienia w tej materii. Następnie podaje Ona cechy poprawnie zaprojektowanych takich programów, dalej analizując ich efektywność. To ciekawy edukacyjnie opis, zwłaszcza dla organizatorów opieki zdrowotnej, ale również dla każdego pracownika Ochrony Zdrowia.

W rozdziale drugim Doktorantka podaje „Uzasadnienie podjęcia badań” tłumacząc zasadność podjęcia się tego zagadnienia. Na końcu opisu stawia nieco przedwcześnie tezę, że funkcjonujący „Program Profilaktyki Raka Szyjki Macicy” wymaga działań naprawczych. Ta hipoteza powinna raczej znaleźć się dopiero we Wnioskach, jako wynik przeprowadzonych analiz.

Cele pracy (rozdział 3.) są jasno sprecyzowane w czterech punktach zakładających ocenę:

1. zgłaszalności na badania,
2. działań na rzecz zapraszania do badania,
3. jakość pracy personelu zaangażowanego w Program
4. wyników badań Programu.

Materiał badania stanowiła grupa ponad 13 mln kobiet w wieku 25-59 lat, które były uprawnione do skorzystania ze screeningu Programu Profilaktyki Raka Szyjki Macicy. Dane pozyskano z opracowań NFZ oraz z Wojewódzkiego Ośrodka Koordynującego w odniesieniu do danych regionalnych. Dane te pochodziły z lat 2007-2014, które to w

zakresie niektórych parametrów ograniczono do lat 2007-2010, w których dane były najpełniejsze.

Uzyskane wyniki analiz przedstawione zostały w poprawnie i przejrzysto skonstruowanych 37 tabelach i na 57 kolorowych rycinach na dwóch poziomach terytorialnych: ogólnopolskim oraz dotyczącym województwa pomorskiego.

Dyskusja jest przeprowadzona szeroko na 17 stronach w oparciu o piśmiennictwo krajowe i zagraniczne. Doktorantka porównuje tutaj polski Program screeningowy do podobnych działań zagranicznych. Porównania są czytelne, momentami krytyczne. Wzbogacenie tekstu o ilustracje ułatwia zrozumienie analizowanych tez.

Następnie doktorantka prezentuje wnioski ze swojej pracy. Wnioski są przedstawione bez ujęcia w punkty i w pomieszaniu z zagadnieniami ze Wstępu, z Wyników i z Dyskusji, co jest niepotrzebnym powtórzeniem treści, a do tego zacierają możliwość uchwycenia „czystych” wniosków z pracy. Sugerowałbym skonstruowanie wniosków z sposób bardziej klasyczny, co podkreśliłoby wymowę wyników analiz.

Lista piśmiennictwa obejmuje 98 pozycji piśmiennictwa krajowego i zagranicznego ułożonego według kolejności cytowań.

Pracę kończy streszczenie po polsku i po angielsku oraz dalej - spis tabel i rycin.

W podsumowaniu recenzji chciałbym zwrócić uwagę na duży wkład pracy, który Doktorantka musiała włożyć w proces zbierania i opracowania danych oraz nie do przecenienia wartość merytoryczną pracy wykonaną na bardzo dużej populacji. Wnioski z tej pracy będą mogły zapewne posłużyć decydom do opracowania coraz lepszych programów zdrowotnych, a w zakresie profilaktyki raka szyjki macicy wskazać słabe punkty screeningu. Oczekiwanym efektem byłoby poprawienie wykrywalności raka szyjki macicy w jego wczesnych stadiach, a tym samym zmniejszenie umieralności z tego powodu, w czym Polska niechlubnie przoduje w Europie.

Po przeanalizowaniu rozprawy doktorskiej uważam, że spełnia one kryteria stawiane rozprawom doktorskim zgodnie z Ustawą i przedkładam Wysokiej Radzie Wydziału Nauk o Zdrowiu Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego mój wniosek o dopuszczenie mgr Katarzyny Trzeciak-Bilskiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

KIEROWNIK
KATEDRY PERINATOLOGII
I KLINIKI POŁOŻNICTWA
Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego

Prof. dr hab. med. Krzysztof Preis